

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. Сковороди

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Випуск 9

Харків
2016

Територія розташована в яружно-балковій системі. Територія району знаходиться в північній частині Харківської області, в межах південно-західного схилу Середньоросійської височини. Весь Великобурлуцький район лежить в межах Задонецько-Донецької північно-степової фізико-географічної провінції, у посушливій, дуже теплій агрокліматичній зоні. Поширені чорноземи та опідзолені чорноземи.

Гордість заказника – Конвалія звичайна, а також рослини занесені до Зеленої та Червоної книги України. Також серед охоронних рослин є – Тюльпан лісовий (*Tulipa quercetorum* Klok.et Zoz), Щитник чоловічий (*Dryopteris adans filix-mas* L.), Калина звичайна (*Viburnum opulus* L.), Рябчик шаховий (*Fritillaria meleagris* L.), Купалиця європейська (*Trollius europaeus* L.), Первоцвіт весняний (*Primula veris* L.).

Ми знаємо, що дбайливе ставлення до природи складається не тільки з уміння використовувати її плоди. Потрібно формувати екологічну свідомість школярів, через те, що екологічні проблеми носять глобальний характер і зачіпають все людство, що несе загрозу життю і людської цивілізації. Таким чином, ми як майбутні вчителі біології повинні вміти прищеплювати бережливе ставлення до природи дітям.

Юшкевич Юлія

GERANIUM SIBIRICUM L. – НОВИЙ ВИД РОСЛИН В УРБАНОФЛОРИ МІСТА ХАРКОВА

Науковий керівник – ст. викладач Ю.В. Бенгус

У сучасному розвитку флори Харкова загальною тенденцією є збільшення в її складі кількості адвентивних видів. Урбанофлора Харкова нараховує 1094 види (Звягінцева, 2015). З кожним роком ця цифра зростає, у зв'язку з проникненням нових адвентивних видів і з кращим вивченням флори міста.

Нещодавно ми виявили місця зростання *Geranium sibiricum* L. у Харкові, яка раніше не згадувалася у флорі міста. Найчастіше рослина зустрічається в антропогенно-трансформованих екотопах, на рудеральних місцях в населених пунктах, в парках, садах, на пустирях, берегах рік, на узліссях, галявинах, лугах. Нами було знайдено 5 районів розповсюдження рослини в місті: Олексіївка, Одеська, Стара Салтівка, Рогань та селище Жуковського. в указаних локалітетах була представлена переважно заростями з великою кількістю рослин, лише у одному місці зростання (селище Жуковського) було знайдено поодинокі рослини. Геоботанічні дослідження в місцях масового зростання виду проведені за стандартною методикою (Григора, Якубенко, 2005) показали, що його часткове проективне покриття складає від 63% (район Одеська) до 82% (район Олексіївка). Розповсюдження *Geranium sibiricum* L. у 5 районах міста свідчить про те, що цей вид давно входить до флори Харкова, хоча цей факт досі не було задокументовано.

Geranium sibiricum L. виявляє себе як домінуючий вид в досліджених місцях зростання. За сукупністю еколого-ценотичних ознак він є дворічною рослиною, геліофітом, мезофітом і рудерантом.

Ми віднесли *Geranium sibiricum* L. до еунеофітів (потрапили у флору в 20 ст.), аколотофітів (поширюються в результаті порушення рослинного покриву, антропогенної трансформації довкілля) та епекофітів (розповсюдженні у вторинних фітоценозах).

В останні роки герань сибірська широко розповсюджується по території України, заселяючи нові райони. Про це свідчать її знахідки у Хмельницькій (Ковтун, 2003), Київській (Парнікоза, Гречишкіна, 2010), Сумській (Панченко, Кутявін, 2011), Тернопільській (Сінгалевиц, Бай та ін., 2012), Полтавській (Коваленко, 2012), Івано-Франківській (Сичак, 2012), Житомирській (Дунаєвська, Козловський, 2013) та Чернівецькій (Бабленюк, 2013) областях.

У декількох районах Харкова були взяті рослини для гербаризації. Колекцію зібраних рослин передано до Гербарію природничого факультету Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.